OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2010 Rhif 713 (Cy.69)

LLYWODRAETH LEOL, CYMRU

Rheoliadau Tribiwnlys Prisio Cymru 2010

Gwnaed - - - - 9 Mawrth 2010
Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru - - 11 Mawrth 2010
Yn dod i rym yn unol â rheoliad 1(2)

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Rheoliadau canlynol drwy arfer y pwerau a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol o dan adrannau 140(4) a 143(1) a (2) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988(**1**) a pharagraffau 1, 4 i 8, 11, 12 a 14 i 16 o Atodlen 11 i'r Ddeddf honno, ac adran 24 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992(**2**) ac a freiniwyd bellach ynddynt hwy, ac ar ôl ymgynghori â'r Cyngor Cyfiawnder Gweinyddol a Thribiwnlysoedd yn unol â pharagraff 24 o Atodlen 7 i Ddeddf Tribiwnlysoedd, Llysoedd a Gorfodaeth 2007(**3**):

RHAN 1

Cyffredinol

Enwi a chychwyn

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Tribiwnlys Prisio Cymru 2010.

(2) Daw rheoliadau 1 i 26 i rym ar 1 Ebrill 2010 a daw'r rheoliadau sy'n weddill i rym ar 1 Gorffennaf 2010.

Cymhwyso

2. Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru yn unig.

(**1**) 1988 p.41. Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol o dan adrannau 140(4) a 143(1) a (2) o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 a pharagraffau 1, 4 i 8, 11, 12, 14 i 16 o Atodlen 11 i'r Ddeddf honno, ac adran 24 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 i'r graddau y maent yn arferadwy o ran Cymru, i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672). Yn rhinwedd paragraff 30 o Atodlen11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 breiniwyd y swyddogaethau hynny bellach yng Ngweinidogion Cymru. Diwygiwyd Atodlen 11 i Ddeddf 1988 gan Atodlen 15 i Ddeddf Llywodraeth Leol a Chynnwys y Cyhoedd mewn Iechyd 2007 er mwyn gwneud darpariaeth ar gyfer Tribiwnlys Prisio Lloegr 2007 a gwneud diwygiadau canlyniadol yn y darpariaethau a oedd yn weddill yn Atodlen 11, i'r graddau yr oeddent yn ymwneud â Chymru.

(**2**) 1992 p.14 (*gweler* y troednodyn uchod ynglŷn â throsglwyddo swyddogaethau).

(**3**) 2007 p.15.

Dehongli

3.—(1) Yn y Rheoliadau hyn, oni fynna'r cyd-destun fel arall—

ystyr "apêl" ("*appeal*") yw apêl o dan—

(a) adran 16 (apelau : cyffredinol) o Ddeddf 1992;

(b) paragraff 3 o Atodlen 3 (cosbau) i Ddeddf 1992;

(c) rheoliadau a wnaed o dan adran 24 o Ddeddf 1992(**4**);

(ch) rheoliadau a wnaed o dan adran 55 o Ddeddf 1988(**5**);

(d) paragraff 4 o Atodlen 4A (rhybuddion i gwblhau) i Ddeddf 1988 (a elwir yn y Rheoliadau hyn yn "apêl yn erbyn rhybudd i gwblhau")(**6**);

(dd) paragraff 5C o Atodlen 9 (cosbau sifil) i Ddeddf 1988(**7**); ac

(e) adran 45 o'r Ddeddf Draenio Tir 1991(**8**);

ystyr "awdurdod bilio" ("*billing authority*") yw awdurdod bilio fel y'i diffinnir yn adran 1(2) o Ddeddf 1992;

ystyr "Cadeirydd" ("*Chairperson*") yw Cadeirydd y Tribiwnlys Prisio a benodir o dan reoliad 12 ;

ystyr "Cyngor Llywodraethu" ("*Governing Council*") yw Cyngor Llywodraethu'r Tribiwnlys Prisio a sefydlir o dan reoliad 5;

ystyr "cynrychiolydd rhanbarthol" ("*regional representative*") yw cynrychiolydd rhanbarthol a benodir o dan reoliad 13;

ystyr "Deddf 1988" ("*the 1988 Act*") yw Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988;

ystyr "Deddf 1992" ("*the 1992*") yw Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992;

ystyr "hen Dribiwnlys" ("*old Tribunal*") yw tribiwnlys prisio a oedd yn bodoli yng Nghymru yn union cyn 1 Gorffennaf 2010;

ystyr "hen Wasanaeth"("*old Service*") yw'r Gwasanaeth Tribiwnlys Prisio Cymru a sefydlwyd gan Reoliadau 2005;

ystyr "Llywydd" ("*President*") yw Llywydd y Tribiwnlys Prisio, a benodir o dan reoliad 11;

ystyr "prif weithredwr" ("*chief executive*") yw'r person a benodir o dan reoliad 15;

ystyr "Rheoliadau 2005" ("*the 2005 Regulations*") yw Rheoliadau Tribiwnlysoedd Prisio (Cymru) 2005(**9**); ac

ystyr "Tribiwnlys Prisio" ("*Valuation Tribunal*") yw Tribiwnlys Prisio Cymru, a sefydlir o dan reoliad 4.

(2) Mae'r cyfeiriadau at reoliadau, Rhannau neu Atodlenni, oni nodir yn wahanol, yn gyfeiriadau at reoliadau, Rhannau o'r, neu Atodlenni i'r, Rheoliadau hyn.

(**4**) *Gweler*O.S. 1993/290.
(**5**) *Gweler*O.S. 2005/758 (Cy.63).
(**6**) Mewnosodwyd Atodlen 4A gan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 (p.42), adran 139 ac Atodlen 5, paragraffau 36 a 79(3).
(**7**) Mewnosodwyd paragraff 5C gan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 (p.26), adran 72(1) a (4); a mewnosodwyd is-baragraff 5C(7) gan Ddeddf Llywodraeth Leol a Chynnwys y Cyhoedd mewn Iechyd 2007 (p.28), adran 220(1) ac Atodlen 16, paragraffau 2 a 5.
(**8**) 1991 p.59.
(**9**) O.S. 2005/3364 (Cy.261).

RHAN 2

Sefydlu Tribiwnlys Prisio Cymru

Sefydlu Tribiwnlys Prisio Cymru

4. Ar 1 Ebrill 2010 sefydlir Tribiwnlys Prisio Cymru.

Sefydlu'r Cyngor Llywodraethu

5. Ar 1 Gorffennaf 2010 sefydlir Cyngor Llywodraethu ar gyfer y Tribiwnlys Prisio.

Aelodaeth y Cyngor Llywodraethu

6.—(1) Aelodaeth y Cyngor Llywodraethu fydd:

(a) Llywydd Tribiwnlys Prisio Cymru, a benodir yn unol â rheoliad 11;

(b) y cynrychiolwyr rhanbarthol (ond nid y dirprwy gynrychiolwyr rhanbarthol) a benodir yn unol â rheoliad 13; ac

(c) unrhyw berson a benodir gan Weinidogion Cymru o dan reoliad 7 .

(2) Pan fo cynrychiolydd rhanbarthol, fel y'i disgrifir ym mharagraff (1)(b) yn analluog, oherwydd salwch, absenoldeb neu unrhyw reswm arall, i weithredu fel aelod o'r Cyngor Llywodraethu, yna caiff y dirprwy gynrychiolydd rhanbarthol ar gyfer y rhanbarth hwnnw gymryd lle'r cynrychiolydd rhanbarthol, a bydd ganddo'r un pwerau â'r cynrychiolydd rhanbarthol sy'n analluog i weithredu.

Apwyntai Gweinidogion Cymru

7.—(1) Caiff Gweinidogion Cymru benodi un person yn aelod o'r Cyngor Llywodraethu.

(2) Mae'r rheoliad hwn yn ddarostyngedig i ddarpariaethau rheoliad 21(4) ynglŷn â'r penodiad i'r Cyngor Llywodraethu ar 1 Gorffennaf 2010 .

(3) Caiff Gweinidogion Cymru, ar ôl ymgynghori â'r Llywydd, roi i unrhyw berson a benodir o dan baragraff (1), hysbysiad ysgrifenedig sy'n rhoi pa bynnag gyfnod a bennir ganddynt o rybudd o derfynu ei swydd.

Swyddogaethau'r Cyngor Llywodraethu

8.—(1) Bydd swyddogaethau'r Tribiwnlys Prisio o dan Rannau 2 i 4 (ac eithrio rheoliad 18(1)) yn cael eu cyflawni ar ei ran gan y Cyngor Llywodraethu.

(2) Caiff y Cyngor Llywodraethu benderfynu y caiff swyddogaethau'r Tribiwnlys Prisio o dan Rannau 2 i 4 (ac eithrio rheoliad 18(1)) eu cyflawni ar ei ran gan ddau neu ragor o aelodau'r Cyngor Rheoli, ar yr amod mai'r Llywydd fydd un ohonynt.

(3) Nid yw paragraff (2) yn gymwys ar gyfer penodi'r prif weithredwr.

(4) Mae paragraffau (1) a (2) yn ddarostyngedig i'r darpariaethau yn rheoliadau 16(6), 17 ac Atodlen 2 sy'n dyrannu swyddogaethau i'r prif weithredwr.

Penodi aelodau'r Tribiwnlys Prisio

9.—(1) Yn ddarostyngedig i'r paragraffau canlynol o'r rheoliad hwn, aelodau'r Tribiwnlys Prisio fydd y personau hynny a benodir gan y cynghorau a ragnodir yng ngholofn 3 o Atodlen 1 (“y cynghorau”) a'r Llywydd ar y cyd.

(2) Y nifer o aelodau sydd i'w penodi gan gyngor unigol a'r Llywydd yw'r nifer a bennir mewn perthynas â'r cyngor hwnnw yng ngholofn 4 o Atodlen 1.

(3) At ddibenion y rheoliad hwn, ni fydd swydd wag yn digwydd ac eithrio pan fo nifer yr aelodau a benodwyd gan gyngor unigol a'r Llywydd yn syrthio islaw'r nifer a bennir mewn perthynas â'r cyngor hwnnw yng ngholofn 4 o Atodlen 1.

(4) Os na fydd cyngor a'r Llywydd, ar ddiwedd cyfnod o dri mis ar ôl i swydd fynd yn wag yn y Tribiwnlys Prisio, wedi gwneud penodiad yn unol â pharagraff (1), caiff Gweinidogion Cymru wneud y penodiad hwnnw ar ôl ymgynghori â'r Llywydd.

(5) Ni fydd unrhyw benodiad o dan adran (1) yn ddilys os ei effaith fyddai peri bod nifer yr aelodau o'r Tribiwnlys Prisio, a benodir gan gyngor a'r Llywydd, ac sy'n aelodau o'r cyngor, yn fwy na'r nifer a bennir mewn perthynas â'r cyngor yng ngholofn 5 o Atodlen 1.

(6) Ni cheir dehongli paragraff (5) fel pe bai'n effeithio ar ddilysrwydd penodiad aelod o'r Tribiwnlys Prisio sy'n dod yn aelod o gyngor wedi i benodiad y person hwnnw ddod i rym.

(7) Mae'r rheoliad hwn yn ddarostyngedig i ddarpariaethau rheoliad 21 ynglŷn â phenodi aelodau ar 1 Gorffennaf 2010.

Parhad aelodaeth o'r Tribiwnlys Prisio

10.—(1) Bydd pob penodiad aelod o dan reoliad 9 yn cael effaith am ba bynnag gyfnod, na fydd yn hwy na chwe blynedd, a bennir gan y person neu bersonau sy'n gwneud y penodiad.

(2) Bydd pob aelod yn parhau yn ei swydd hyd nes digwydd pa un bynnag o'r canlynol sy'n digwydd gyntaf—

(a) y cyfnod a bennir o dan baragraff (1) yn dod i ben;

(b) hysbysiad o derfynu swydd yr aelod o dan baragraff (3) yn cael effaith;

(c) yr aelod yn dod yn anghymwys i fod yn aelod, yn unol â'r ddarpariaeth yn rheoliad 14;

(ch) yr aelod yn ymddiswyddo drwy hysbysiad ysgrifenedig i'r Llywydd.

(3) Rhaid i'r prif weithredwr, os cyfarwyddir ef felly gan Weinidogion Cymru, wedi i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r cyngor perthnasol ac â'r Llywydd, roi i aelod hysbysiad ysgrifenedig sy'n rhoi pa bynnag gyfnod o rybudd a gyfarwyddir, o derfynu cyfnod yr aelod yn ei swydd o dan y paragraff hwn.

Llywydd y Tribiwnlys Prisio

11.—(1) Rhaid gwneud y penodiad cyntaf i swydd y Llywydd yn unol â Rhan 1 o Atodlen 2 ond yn ddarostyngedig i Ran 2 o'r Atodlen honno.

(2) Mewn achos dilynol pan â swydd y Llywydd yn wag, rhaid i aelodau'r Tribiwnlys Prisio, yn unol â Rhan 1 o Atodlen 2, benodi person i fod yn Llywydd.

(3) Pan nad oes penodiad wedi ei wneud yn unol ag Atodlen 2, rhaid i Weinidogion Cymru, ar ôl ymgynghori â pha bynnag rai o aelodau'r Tribiwnlys Prisio ag y tybiant yn briodol, benodi un o aelodau'r Tribiwnlys Prisio i fod yn Llywydd.

(4) Bydd y Llywydd a benodir dan y rheoliad hwn yn dal y swydd hyd nes digwydd pa un bynnag o'r canlynol sy'n digwydd gyntaf—

(a) diwedd y cyfnod o ddwy flynedd ar ôl y dyddiad yr ymgymerodd y Llywydd â'i swydd (ac at ddibenion y paragraff hwn, rhaid ystyried bod yr apwyntai cyntaf i swydd y Llywydd yn ymgymryd â'r swydd ar 1 Gorffennaf 2010);

(b) y Llywydd yn peidio â bod yn aelod o'r Tribiwnlys Prisio;

(c) hysbysiad o ymddiswyddiad y Llywydd o dan baragraff (5) yn cael effaith;

(ch) hysbysiad terfynu o dan baragraff (6) yn cael effaith.

(5) Caiff y Llywydd ymddiswyddo drwy hysbysu Gweinidogion Cymru mewn ysgrifen, gan roi o leiaf un mis o rybudd.

(6) Caiff Gweinidogion Cymru, ar ôl ymgynghori â pha bynnag rai o aelodau'r Tribiwnlys Prisio ag y gwelant yn dda, drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r Llywydd, derfynu ei benodiad yn Llywydd.

(7) Os yw'r Llywydd yn analluog, oherwydd salwch, absenoldeb neu unrhyw reswm arall, i gyflawni swyddogaethau'r Llywydd o dan y Rheoliadau hyn, rhaid i ba bynnag aelod o'r Cyngor Llywodraethu a bennir o bryd i'w gilydd gan y Cyngor gyflawni'r swyddogaethau hynny.

(8) Caiff y Llywydd awdurdodi cynrychiolydd rhanbarthol i ymgymryd â swyddogaeth y Llywydd o benodi o dan reoliad 9(1); ac yn y paragraff hwn, nid yw "cynrychiolydd rhanbarthol" yn cynnwys dirprwy gynrychiolydd rhanbarthol.

Cadeiryddion y Tribiwnlys Prisio

12.—(1) Pennir y nifer o aelodau'r Tribiwnlys Prisio sydd i'w penodi i swydd Cadeirydd gan y Tribiwnlys Prisio.

(2) Bydd y Llywydd yn un o'r Cadeiryddion a rhaid i aelodau Tribiwnlys Prisio yn unol â Rhan 1 o Atodlen 2, ond yn ddarostyngedig i reoliad 22, benodi gweddill nifer y Cadeiryddion o fewn y cyfnod rhagnodedig, drwy eu hethol o blith eu nifer.

(3) Ar ddiwedd y cyfnod rhagnodedig, os na fydd etholiad wedi ei gynnal yn unol â'r rheoliad hwn, rhaid i Weinidogion Cymru, ar ôl ymgynghori â'r Llywydd, benodi'r nifer priodol o aelodau i fod yn Gadeiryddion.

(4) Bydd Cadeirydd a benodir dan y rheoliad hwn yn dal y swydd hyd nes digwydd pa un bynnag o'r canlynol sy'n digwydd gyntaf —

(a) y Cadeirydd hwnnw'n peidio â bod yn aelod o'r Tribiwnlys Prisio;

(b) y Cadeirydd hwnnw'n ymddiswyddo drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i'r Llywydd;

(c) hysbysiad terfynu o dan baragraff (5) yn cael effaith.

(5) O ran y Llywydd—

(a) caiff, ar ôl ymgynghori â'r Cyngor Llywodraethu, drwy roi hysbysiad ysgrifenedig i Gadeirydd, derfynu swydd y Cadeirydd hwnnw; a

(b) rhaid iddo, os cyfarwyddir ef i wneud hynny gan Weinidogion Cymru, roi i Gadeirydd hysbysiad ysgrifenedig sy'n terfynu swydd y Cadeirydd hwnnw, a bydd yr hysbysiad yn cael effaith ar ddiwedd pa bynnag gyfnod y cyfarwyddir felly.

(6) Cyn rhoi cyfarwyddyd dan baragraff (5)(b) rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r Llywydd.

(7) Yn y rheoliad hwn—

ystyr "y cyfnod rhagnodedig" ("*the prescribed period*") yw tri mis sy'n cychwyn pan fo swydd yn mynd yn wag ymhlith y nifer rhagnodedig;

ystyr "y nifer rhagnodedig" ("*the determined number*") yw'r nifer a bennir gan y Tribiwnlys Prisio yn unol â pharagraff (1);

ystyr "y nifer priodol" ("*the appropriate number*") yw'r nifer a bennir, llai'r nifer sydd ar y pryd yn dal swydd Cadeirydd.